7/5248

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

ÇOK İVEDİDİR!

Sayı : 026.21/2002/SPGY/973
Konu : Yazılı Soru Önergesi

02.01.2002
SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 12 Aralık 2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-12502 sayılı yazıları

Adıyaman Milletvekili Sayın Mahmut Göksu'nun 7/5248 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

İsmail CEM
Bakan

EK: Soru önergesi yanıtı

7/5248

ADIYAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT GÖKSU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR:

1. Afganistan'ın geleceğiyle ilgili bir toplantı Almanya'nın Bonn kentinde yapıldı. Bu toplantılara Afgan temsilcileri dışında kaç ülkenin yetkilileri katıldı? Bunlar hangi ülkeler ve hangi düzeyde yetkililer?

2. Türkiye bu önemli toplantıya katıldı mı? Katıldıysa, hangi düzeyde katıldı?

3. Basına gizli oturumlardan Türkiye'nin dışlandığı haberleri basında yer aldı. Doğru mu? Doğru ise, Afganistan'ın geleceğiyle ilgili ve çok önemli kararların alındığı bir toplantıda Türkiye'nin bulunmayışını nasıl karşılıyorsunuz?

4. Bu toplantıya Afganlılar dışında hangi ülkelerin ne düzeyde katılacağına kimler karar veriyor? Türkiye de bu karar heyetinde var mı?

5. Bu toplantının sonucunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

6. Bu toplantının İstanbul'da yapılması sözkonusu iken, daha sonra Bonn'da yapılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

7. Türkiye bundan sonra da Afganistan için verilecek kararlara aktif olarak katılacak mı?

8. ABD'nin Afganistan'dan sonra Irak, Suriye, İran gibi komşu ülkelere de saldırısı sözkonusu mu? Saldırırsa, Türkiye'nin bu ateş çemberinden (ki diğer yanda da Yunanistan ve Kıbrıs Rum Yönetimi var) nasıl çıkacağına dair Bakanlığınızın çalışmaları var mı? Varsa, hangi aşamada?

9. Yakında tedavüle konacak olan AB parası EURO'nun üzerinde Ayasofya'nın resminin olacağı haberleri basında yer aldı. Bu doğru olabilir mi?

YANITLAR:

1. Afgan grupları arasında Birleşmiş Milletlerin uhdesinde Bonn'da düzenlenen toplantının açılış oturumuna gözlemci olarak Türkiye, ABD, İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya, İran, Rusya, Pakistan, Hindistan, Japonya ve Kanada'dan temsilciler katılmışlardır. Katılım genelde bu ülkelerin Afganistan'la ilgili gelişmelerin eşgüdümüyle görevlendirdikleri özel temsilcileri ve Dışişleri Bakanlığı üst düzey yetkilileri seviyesinde olmuştur.

2. Türkiye de bu toplantıya Dışişleri Bakanlığı Afganistan Özel Koordinatörü Büyükelçi Aydemir Erman başkanlığında bir heyetle katılmıştır.

3. Türkiye'nin sözkonusu oturumlardan dışlandığı haberi doğru değildir. Açılış oturumu dışındaki oturumlar sadece BM ve Afgan yetkilileri arasında yapılmış, Türk yetkililer de, diğer ülke yetkilileriyle aynı statüde ve aynı şekilde gözlemci olarak toplantı süreci boyunca hazır bulunmuş ve Afgan, BM ve diğer gözlemci ülke yetkilileriyle temaslarını sürdürmüşlerdir.

4. Sözkonusu toplantı BM tarafından düzenlenmiş olup, gerek katılımcı Afgan gruplar, gerek gözlemci ülkeler BM yetkililerince belirlenmiştir. Bu ülkeler, Afganistan'la gerek siyasi, gerek ekonomik açıdan yakından ilgili, muhtelif çalışmalara aktif olarak katılan ülkeler olmuştur. Türkiye de bu itibarla bu ülkeler arasında yer almıştır.

5. Toplantı Afganistan'da tüm Afgan grupların temsil edildiği, geniş tabanlı bir yönetimin kurulması ve ülkeyi barış, huzur ve istikrara götürecek adımların atılmasını sağlayacak bir sürecin başlatılması açısından başarılı olmuştur. Bu, Afgan grupları arası bir uzlaşının sonucudur. Bu uzlaşı ortamının sürmesini ve oluşturulan Geçici Yönetimin başarılı olmasını temenni etmekteyiz.

6. Birleşik Cephe ile eski Kral Zahir Şah grubu arasında Türkiye'de bir toplantı düzenlenmesi fikri, Afganistan'da ABD harekatının başlamasının ardından sözkonusu iki grubun inisiyatifiyle ortaya atılmış idi. Ancak ABD ve Birleşik Cephe'nin harekatı sonucu Taliban'ın süratle geri çekilmesi ve Birleşik Cephe'nin Kabil ve Afganistan'ın büyük bölümünde kontrolü ele geçirmesi üzerine, bu kez BM tarafından tüm Afgan grupların katılacağı ve Geçici Yönetim oluşturulması amacına yönelik bir toplantı düzenlenmesi kararlaştırılmış ve Bonn toplantısı yapılmıştır. Dolayısıyla, Bonn toplantısı, başta düşünülen İstanbul toplantısından çok farklı bir mahiyet almış ve düzenleyicisi Afgan grupları değil, BM olmuştur.

7. Türkiye Afgan gruplarla, BM ve ilgili ülke yetkilileriyle doğrudan yakın temaslarını sürdürmekte, siyasi çözüm üzerinde çalışan "Afganistan'ın Dostları Grubu"na (G-21) dahil bulunmakta, Afganistan'ın imarı konusuyla ilgili Vaşington ve Brüksel toplantılarına katılarak, oluşturulan Yönlendirme Kurulu'nun içinde yer almakta, Afganistan Destek Grubu'nun toplantılarına katılmakta ve hem siyasi, hem ekonomik alandaki mekanizmalarda aktif biçimde yer alarak, katkılarda bulunmaktadır. Türkiye bu konudaki çalışmalarını sürdürecektir.

8. ABD yetkilileri, uluslararası terorizmle mücadele konusunun Afganistan'la sınırlı olmadığını ve bunun sürdürüleceğini, ancak bu aşamada herhangi bir ülkeye karşı harekat düzenleme konusunda alınmış bir kararın bulunmadığını dünya kamuoyuna açıklamaktadırlar.

9. Euro üzerinde Ayasofya'nın resminin olacağı yolundaki haberlerin gerçekle ilgisi bulunmamaktadır. Böyle bir durum sözkonusu değildir.